

Nr 205.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri; given Stockholms slott den 25 april 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Herman Eriksson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 april 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Eriksson, anför.

I årets statsverksproposition (X H. T. punkt 40) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri för budgetåret 1941/42 beräkna ett reservationsanslag av 60,000 kronor. Jag torde nu få ånyo anmäla detta ärende.

Medel för ifrågavarande ändamål hava å riksstaten anvisats sedan ett flertal år tillbaka, nämligen för budgetåret 1937/38 15,000 kronor, för budgetåret 1938/39 30,000 kronor, för budgetåret 1939/40 50,000 kronor samt för budget-

året 1940/41 60,000 kronor. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget hava hittills följande belopp utgått, nämligen till

Norrbottnens småindustriförening u. p. a.	kronor	9,500
Västerbottens företagareförening u. p. a.	»	9,000
Västernorrlands läns företagareförening u. p. a.	»	9,000
Kommittén för småföretag i Gävleborgs län	»	8,000
Bohusläns företagareförening u. p. a.	»	8,500
Jämtlands läns företagareförening u. p. a.	»	8,000
	Summa kronor	52,000.

Med särskilda skrivelser den 30 augusti och den 12 november 1940 har kommerskollegium överlämnat till kollegium inkomna ansökningar från kommittén för småföretag i Gävleborgs län, Bohusläns företagareförening och Jämtlands läns företagareförening om statsbidrag för budgetåret 1941/42 å respektive 8,000 kronor, 9,000 kronor och 8,000 kronor. Vidare har kommerskollegium, efter remisser, avgivit utlåtanden över direkt till Kungl. Maj:t eller handelsdepartementet inkomna framställningar om statsbidrag för sistnämnda budgetår från Norrbottens småindustriförening, Västerbottens företagareförening och Västernorrlands läns företagareförening å respektive 9,500 kronor, 12,000 kronor och 9,000 kronor ävensom från en den 25 februari 1941 registrerad ny företagareförening, Värmlands läns företagareförening u. p. a., å 10,000 kronor.

I sin skrivelse den 30 augusti 1940 har *kommerskollegium* föreslagit, att till upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri måtte för budgetåret 1941/42 anvisas ett reservationsanslag av 60,000 kronor. Kollegium anför till stöd härför i huvudsak följande.

Ifrågavarande anslag hade till syfte att stödja länsvis organiserade sammanslutningar med uppgift att underlätta befolkningens ansträngningar att genom hantverk och småindustri finna sin utkomst. Medelst särskilda anslag från socialdepartementets huvudtitel hade dessa lokala sammanslutningar dessutom beretts tillfälle utlämna statsbidrag och statslån. Hjälp hade på detta sätt kunnat lämnas småföretagare inom skilda slag av sysselsättningsgrenar, sträckande sig ända från det äldre, av personlig yrkesskicklighet kännetecknade hantverket till den mera maskinmässigt arbetande och ofta på masstillverkning inriktade småindustrien. Förutom i Bohuslän hade dylika företagareföreningar hittills endast funnits inrättade i de norrländska länen. Även inom andra landsdelar hade dock ådagalagts intresse för att åstadkomma motsvarande organisationer. Självfallet måste det organisatoriska arbetet på detta område vara av särskild betydelse under nuvarande tidsläge, då de samhälleliga ansträngningarna i en alldeles särskild grad måste inriktas på att — utan att skada den redan bestående produktionen — skapa nya arbetstillfällen och ny företagsamhet på olika områden. Även med beaktande av nödvändigheten av strängaste begränsning beträffande anslagskraven hade kollegium dock ej ansett sig kunna föreslå någon sänkning av detta anslag, som särskilt med tanke på eventuellt framkommande behov av bidrag till nya företagareföreningar torde böra sättas till samma belopp som för innevarande år eller 60,000 kronor.

Anledningen till att i riksstatsförslaget för innevarande budgetår föreva- *Departements-*
 rande anslag till upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hant- *chefen.*
 verk och småindustri upptogs med allenast beräknat belopp var, att man,
 innan slutligt beslut fattades, ville avvakta resultatet av en med stöd av Kungl.
 Maj:ts bemyndigande den 8 november 1940 genom särskilda utredningsmän
 igångsatt utredning av frågan om vissa åtgärder till främjande av hantverk
 och småindustri. Utredningsmännen, vilka antagit benämningen 1940 års
 hantverks- och småindustriutredning, hava nu avlämnat betänkande jämte
 förslag i ämnet (stat. off. utr. 1941:14). Med hänsyn till den framskridna
 tiden torde proposition på grundval av utredningens förslag icke kunna av-
 låtas till den församlade riksdagen. Denna omständighet synes dock icke
 behöva föranleda, att ställningstagandet till den nu föreliggande anslagsfrågan
 uppskjutes. Sambandet mellan de av utredningen behandlade spörsmålen
 och berörda anslagsfråga är ej av sådan art, att icke denna sistnämnda kan
 avgöras för sig. Utredningsmännen hava heller icke för sin del föreslagit
 någon ändring i statens hittillsvarande bidragsverksamhet på detta område.

Av vad tidigare anförts framgår, att det för innevarande budgetår anvisade
 anslaget för ändamålet icke tagits helt i anspråk. Emellertid tillstyrker jag,
 i likhet med kommerskollegium, att någon minskning av anslagsanvisningen
 för nästa budgetår ej sker. På sätt nämnts föreligger, utöver bidragsansökning-
 ar från tidigare förefintliga organisationer, jämväl en framställning om stats-
 understöd från en nybildad företagareförening i Värmlands län. Ehuru fram-
 ställningen, innan ståndpunkt tages till densamma, torde böra bli föremål
 för ytterligare överväganden, visar den önskvärdheten av att viss marginal
 finnes för tillgodoseende — i den mån så efter närmare utredning kan fin-
 nas lämpligt — av uppkommande nya bidragsbehov. Jag förordar därför,
 att anslaget upptages till oförändrat belopp, 60,000 kronor. Fördelningen av
 anslaget torde, liksom hittills varit fallet, få bero på prövning framdeles av
 Kungl. Maj:t.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t
 måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga*
om hantverk och småindustri för budgetåret 1941/42 anvisa
 ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 60,000.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hem-
 ställan bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar,
 att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll
 utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Åke Hartvig.